

เทศกาลน่ารู้ จาก พื้่นทะเล

วัฒนธรรม ประเพณีของชาวจีนพื้่นทะเลที่
ดีงามมีมากมาย เช่น เทศกาลไหว้พระจันทร์,
เทศกาลตรุษจีน เทศกาลเซ่นไหว้เทพเจ้าเตาไฟ
ซี้ซี้ เทศกาลแห่งความรัก เทศกาลสารทจีน
ความงามของโคมไฟในเทศกาลหยวนเซียว
เรารวบรวมให้อ่านอย่างเข้าใจง่ายในเล่มนี้แล้ว

ค้นพบตำนานเกี่ยวกับมังกร
ในเทศกาลซุหลว

เทศกาลตรุษจีน

สืบสานตำนาน
เทศกาลสารทจีน

ติดตามผลงานเพิ่มเติมได้ที่
www.facebook.com/speedart87

คำนำ

เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยของเรามีความใกล้ชิดสนิทสนมกับชนชาติจีน ดังมีคำที่กล่าวว่า ไทยจีนใช้อื่นไกลเปรียบเสมือนพี่น้องกัน ถ้าย้อนกลับไปในอดีต จะเห็นได้ว่ามีชาวจีนจำนวนมากได้เข้ามาอาศัยในประเทศไทยเป็นเวลานานแล้ว ชาวจีนเหล่านี้ได้นำเอาวัฒนธรรมหรือประเพณีที่ดีงามต่างๆ มาเผยแพร่ อาทิเช่น เทศกาลไหว้พระจันทร์, เทศกาลตรุษจีน เป็นเทศกาลที่มุ่งเน้นในเรื่องของความกตัญญูรู้คุณบรรพบุรุษ หรือเทพยดาฟ้าดิน สมควรที่ลูกหลานหรือชนรุ่นหลังควรจะสืบทอด และปฏิบัติต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องถือว่าเป็นชาวจีนเท่านั้นที่สามารถปฏิบัติได้

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนมุ่งเน้นเนื้อหาในด้านให้ความรู้ ความสำคัญกับประวัติความเป็นมาของชาติที่เป็นเจ้าของเทศกาล ในแง่ของวิวัฒนาการที่มีมาแต่ในอดีต และความเชื่อต่างๆ ที่มีผลต่อการกำเนิดเทศกาล ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้คงเป็นประโยชน์ในด้านให้ความรู้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านไม่มากนัก

ด้วยความปรารถนาดี

จาก...ผู้เขียน

สารบัญ

จุดกำเนิดของเทศกาล	5
เทศกาลตรุษจีน.....	14
ค้นพบตำนานเกี่ยวกับมังกรในเทศกาลชุนหลง	32
เทศกาลขึ้นปีใหม่ของชนชาติทิเบต	37
เปิดประตูดูเทศกาลเซ่นไหว้เทพเจ้าเตาไฟ	48
ชีชี เทศกาลแห่งความรัก	54
เรื่องราวของเทศกาลไหว้พระจันทร์	62
สืบสานตำนานเทศกาลสารทจีน	68
สืบสานตำนานพุทธศาสนาในเทศกาลล่าป่า	77
เทศกาลแข่งเม้ง	82
ความงามของโคมไฟในเทศกาลหยวนเซียว.....	91
เฉลิมฉลองให้ทุกคู่รักในเทศกาลชีเซียว	102
ปฏิบัติธรรมในวันเทศกาลเทียนคว้ง.....	107

ชนชาติตั้ง และเทศกาลจุดพลุ	111
ชนชาติไตและประเพณีเทศกาลสงกรานต์.....	116
การฉลองมังกรในเทศกาลตวันอยู่.....	124
สนุกสนานกับตลาดนัดเดือน 3 ของชนชาติไป.....	130
ค่านิยมของชาวจีนที่ใช้ปฏิบัติในเทศกาลต่างๆ.....	135
การทำขนมแข่งหรือขนมเค้กในเทศกาลตรุษจีน	141
การหลีกเลี้ยงสีดำ แต่เน้นสีแดงในเทศกาลตรุษจีน.....	144
ฤดูกาลของจีน	154

จุดกำเนิดของเทศกาล

ตั้งแต่โบราณกาลประเทศจีนจะมีปฏิทินที่นิยมใช้กันมากอยู่ 2 ชนิด คือ

1. ปฏิทินจันทรคติ ถือเอาการโคจรของดวงจันทร์เป็นตัวกำหนด ปฏิทินจันทรคตินี้เกิดขึ้นพร้อมๆ กับการทำผลิตรายทางด้านการเกษตร ดังนั้นจึงเปรียบได้ว่าปฏิทินจันทรคติเป็นปฏิทินเกษตร (หนงลี่) ปฏิทินชนิดนี้เริ่มใช้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์เซี่ยจนถึงปัจจุบัน

ปฏิทินจันทรคตินี้เป็นปฏิทินที่เกิดจากการผสมผสานกันของปฏิทินจันทรคติและปฏิทินสุริยคติ กล่าวคือ ถือเอาการหมุนรอบตัวเองของดวงจันทร์ 1 รอบเป็น 1 เดือน และ 1 ปีแบ่งออกเป็น 12 เดือน ถ้าคิดเป็นวันก็จะมี 365 วัน ในกรณีที่ปีไหนมีเดือนอธิกมาส ปีนั้นก็จะเพิ่มเป็น 13 เดือน และมี 384 วัน ในสมัยโบราณประเทศจีนแบ่งออกเป็น 24

ฤดูกาล ฤดูกาลเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับการผลิตทางด้านการเกษตรโดยตรง ซึ่งประชาชนชาวจีนได้ใช้ปฏิทินนี้มาหลายพันปีมาแล้ว

2. ปฏิทินสุริยคติ ถือเอาการโคจรของดวงอาทิตย์เป็นตัวกำหนด ซึ่งกำหนดเป็น 4 ฤดู ใน 1 ปีจะแบ่งออกเป็น 12 เดือนเช่นเดียวกับปฏิทินจันทรคติ ในทุกๆ 4 ปี จะมีอธิกมาสเพิ่มขึ้น 1 วันในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งจะคิดเป็นวันได้ 366 วัน การคำนวณเวลาชนิดนี้ในแต่ละปีจะมีความแตกต่างกันค่อนข้างน้อย ปฏิทินแบบนี้ได้รับความนิยมไปในประเทศต่างๆ ทั่วโลก และในปัจจุบันประเทศจีนก็ใช้ปฏิทินชนิดนี้

วันเทศกาลและประเพณีต่างๆ ของชาวจีนก็เหมือนกับเทศกาลของอีกหลายๆ ประเทศทั่วโลกที่ว่าเทศกาลส่วนใหญ่มักมีจุดกำเนิดมาจากความเชื่อ นิยายหรือเรื่องเล่าที่มีความสอดคล้องหรือสัมพันธ์อยู่แทบจะทุกเทศกาลเลยทีเดียว ในตำนานเรื่องเล่าเหล่านั้นมักจะแฝงไปด้วยความเชื่อและวัฒนธรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในช่วงนั้น ดังนั้นถ้าเราทราบถึงประเพณีเทศกาลของชาติจีนก็เสมือนหนึ่งว่าเราได้เปิดหน้าต่างของประวัติศาสตร์

เทศกาลต่างๆ ที่เกิดขึ้นมักมีที่มาจาก

1. เทศกาลนั้นชวนให้ระลึกถึงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ และเชิดชูบุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นวีรชนในประวัติศาสตร์ อาทิเช่น เทศกาลตวันอู่ ซึ่งเป็นเทศกาลที่ให้ประชาชนระลึกถึงฉีหยวน กวีที่รักชาติยิ่งกว่าชีพของตัวเอง
2. เทศกาลบางอย่างได้นำมาจากนิทานปรัมปราหรือเทพนิยาย เช่น เทศกาลชชี ซึ่งเกิดจากนิทานเรื่องหนุ่มเลี้ยงวัวกับสาวทอผ้า เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับความรักที่น่าตื่นเต้นประทับใจ

3. เทศกาลบางอย่างเกิดจากการเช่นไหว้บรรพชน และ เทวดาซึ่งการกระทำชนิดนี้กระทำติดต่อกันมาตั้งแต่โบราณกาล เช่น เทศกาลบูชาเตาไฟเพื่อเป็นการเช่นไหว้เทพเจ้าเตาไฟที่ ดูแลไฟในโลกมนุษย์

ประเทศจีนก็เหมือนกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลกที่มีพิธีส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ซึ่งพิธีนี้ชาวจีนจะถือว่าเป็นเทศกาลสิริมงคล ที่ จะมีการอธิษฐานวิงวอนขอให้ปีที่ดี มีแต่ความสุขความเจริญ ในประเทศจีนจะมีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ด้วย และชนกลุ่มนี้จะมี วัฒนธรรมและประเพณีที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวอยู่มาก อาทิเช่น

- เทศกาลฉลองการเก็บเกี่ยวของชนชาวอิเบต
- เทศกาลแห่คบเพลิงของชนชาวฮี้ในกุ่มโจว
- เทศกาลตวงเจ้าของชนชาติส่วย
- เทศกาลแลกเปลี่ยนสินค้าที่มีชื่อว่า เทศกาลนำตำมู่ของชนชาติมิงโกล

- เทศกาลตลาดนัดเดือน 3 ของชนชาติไป๋

จะสังเกตได้ว่าเทศกาลที่กล่าวมานี้ จะเป็นเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรม ซึ่งชาวจีนจะทำการเฉลิมฉลองขอบคุณทวดาฟ้าดิน ที่ทำให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิต แต่ใช้ว่าจะไม่มีเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา เพราะชนชาติจีนเป็นชนชาติที่มีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในด้านศาสนา ตัวอย่างเช่น

- เทศกาลเลิกกินเจของชนชาวหุย
- เทศกาลจุดดอกไม้ไฟของชนชาติตัง ฯลฯ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจุดกำเนิดของเทศกาลต่างๆ ก็เปรียบเสมือนความเชื่อที่มีความเชื่อต่อวิถีชีวิตของชาวจีน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็จะทำให้เราได้ทราบถึงแหล่งที่มา ความเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาของเทศกาลที่สำคัญๆ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อความเข้าใจอันดีของชนชาติไทยและชนชาติจีน เพราะวัฒนธรรมบางอย่างนั้นมีส่วนคล้ายคลึงกับชนชาติไทยเช่นกัน